

T-80

T-80U

T-80 – radziecki/rosyjski czołg podstawowy trzeciej generacji.

Historia

Projekt powstał w biurze konstrukcyjnym Zakładów Kirowskich w Leningradzie. Był pierwszym na świecie seryjnie produkowanym czołgiem wyposażonym w turbinę gazową. Pierwszy egzemplarz zjechał z linii montażowej w 1976 roku. T-80 produkowany jest nadal w zakładach w Omsku w Rosji i Charkowie na Ukrainie. Czołg jest konstrukcją opartą na czołgu T-64 (bez użycia jako projektu bazowego czołgu T-72).

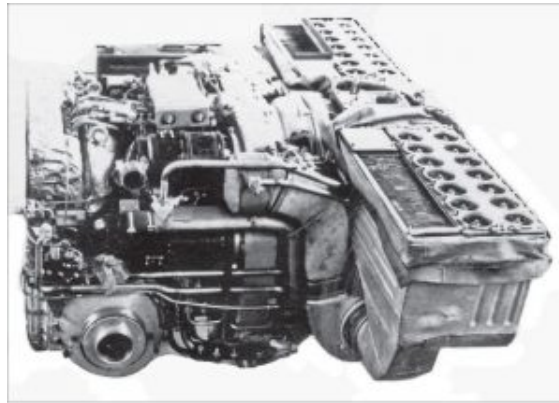

T-80 (wersja podstawowa)

Konstrukcja pojazdu

Od momentu powstania T-80 był wielokrotnie modernizowany.

Wyróżnić możemy wersje: T-80 (model podstawowy), T-80B, T-80BW, T-80U, T-80UE-1, T-80UD. Obecnie powstają kolejne wersje tego typu czołgu. Czołg T-80 w odróżnieniu od innych typów czołgów napędzany jest za pomocą turbiny gazowej. Jedynie jego wersja T-80UD ma silnik wysokoprężny. Turbina ma układ trzywałowy z dwiema mechanicznymi turbosprężarkami i swobodną turbiną.

Atwood/Kva GTD-1000T

Turbina gazowa GTD-1000T

W przedziale napędowym czołgu silnik ustawiony jest w układzie „power-pack”, tzn. autonomiczną budowę która upraszcza demontaż, a co za tym idzie – minimalizuje czas wymiany w

przypadku awarii. Kadłub spawany jest z płyt pancernych. Przednia górna płyta jest pochylona o kąt 68 stopni i ma strukturę warstwową: – 80 mm stali, 105 mm tekstolitu szklanego (STEF), 20 mm stali (pierwsze wersje T-80; struktura zbliżona do pancerza wczesnych T-64 i T-72) – 40 mm stali o podwyższonej twardości, 60 mm stali, 105 mm STEF, 40 mm stali (T-80B; osłona T-80BW dodatkowo wzmocniona pancerzem reaktywnym *Kontakt-1*) W przypadku późniejszych

wersji T-80 stopień komplikacji przedniej płyty pancerza kadłuba wzrastał, zmieniała się liczba warstw i rodzaj zastosowanych materiałów. Ochrona T-80U (i większości T-80UD) wzmocniona integralnym pancerzem *Kontakt-5*.

Wieża czołgu wykonana jest w technologii odlewania z integralnymi komorami mieszczącymi elementy pancerza warstwowego. Wieże późnych serii T-80UD oraz ukraińskich T-84 są spawane z płyt walcowanych (prawdopodobnie grubość pancerza wzrosła).

Kontakt-1

Na rysunku oznaczono umiejscowienie Kontakt-5

Ochrona jest wzmocniona pancerzem reaktywnym *Kontakt-1* (T-80BW, wczesne T-80UD) lub *Kontakt-5* (T-80U, T-80UD).

Uzbrojenie głównego czołgu stanowi 125 mm armata gładkolufowa 2A46 (kilka wersji). Armata umocowana jest w wieży na czopach. Składa się z: lufy, kołyski i zamka. Armata połączona jest gwintowo z nasadą zamkową. W nasadzie zamkowej zamocowany jest zamek klinowy. Armata 2A46 umożliwia prowadzenie ognia przeciwpancernymi pociskami kierowanymi o zasięgu 4 km.

✘ Armata jest ładowana automatycznie przez zmechanizowany układ zasilania.

Stanowisko dowódcy

Stanowisko działonowego

Stanowisko kierowcy

Załogę czołgu stanowią 3 osoby (dowódca, działonowy i mechanik-kierowca).

Wieża czołgu T-80UK, po lewej stronie jeden z emiterów podczerwieni (OTSzU-1-7)

Czołg może być wyposażony w system ochrony (system zakłóceńowy przeciwpancernych pocisków rakietowych) Sztora.

Oprócz Rosji T-80 znajduje się na stanie posiadania armii Białorusi (90 sztuk), Chin (50 sztuk), Cypru (41 sztuk), Korei Południowej (80 sztuk), Pakistanu, Syrii i Ukrainy (po 320 sztuk).

Obecnie na uzbrojeniu SZ FR znajduje się 600 egzemplarzy czołgów podstawowych T-80BW/T-80U znajdujących się w służbie liniowej oraz blisko 3000 egzemplarzy zmagazynowanych w rezerwie. Według wstępnych planów do standardu T-80BWM ma zostać zmodernizowanych od 300 do 400 egzemplarzy tych wozów. Program ten jest jednym z trzech programów modernizacji rosyjskich czołgów podstawowych obok analogicznych programów modernizacji T-72B/T-72B1 i T-90/T-90A do standardów odpowiednio T-72B3M i T-90M.

Modernizacja czołgu podstawowego T-80BW do standardu T-80BWM ma na celu podniesienie zdolności bojowych tego czołgu w zakresie trzech podstawowych jej składników: siły ognia, ochrony i mobilności. Jeśli chodzi o poszczególne elementy modernizacji, to polegała ona na: montażu nowego pancerza reaktywnego Relikt, instalacji nowego, wielokanałowego celownika działonowego Sosna-U, zmodyfikowanego zapasowego

celownika działonowego 1P67, nowego przyrządu obserwacyjnego kierowcy TWN-5/TWN-5M, systemu ochrony załogi PKUZ-1Ak, czy nowego systemu gaśniczego i łączności.

Wersje

- **T-80** (Obiekt 219-2; 1976 r.)
- **T-80B Bierioza** („Brzoza”; Obiekt 219R; 1978 r.) – system kierowania ogniem 1A33 i kompleks rakietowego uzbrojenia 9K112-2 umożliwiający wystrzeliwanie czołgowych ppk 9M112 Kobra, wzmocniony pancerz
- **T-80BK** (Obiekt 660) – wersja dowodzenia, dodatkowy sprzęt radiowy i nawigacyjny
- **T-80BW** (Obiekt 219RW; 1985 r.) – dodano pancerz reaktywny *Kontakt-1*
- **T-80BWM** (Obiekt 219RWM) najnowsza wersja
- **T-80BWK** – wersja dowodzenia
- **T-80U** (Obiekt 219AS; 1986 r.) – system kierowania ogniem 1A46 i nowy system uzbrojenia kierowanego 9K119 *Refleks*, mocniejszy silnik GTD-1250 o mocy 1250 KM (930 kW), pancerz reaktywny *Kontakt-5*
- **T-80UD** (Obiekt 478B; 1985 r.) – opracowana w charkowskim biurze konstrukcyjnym Morozowa KMDB (obecnie Ukraina) wersja z silnikiem Diesla 6TD o mocy 1000 KM (750 kW); system kierowania ogniem jak w przypadku T-80U, wozy pierwszych serii z pancerzem reaktywnym *Kontakt-1*, później *Kontakt-5*
- **T-80UK, T-80UDK** – wersje dowodzenia, elektroniczny układ obrony TSzU-1-7 *Sztora*
- **T-80UM** – rosyjska wersja rozwojowa, m.in. nowy termowizyjny celownik działonowego
- **T-80UM1 Bars** („Pantera śnieżna”) – rosyjski prototyp z systemem obrony aktywnej *Arena*
- **T-80UM2** – rosyjski prototyp z systemem aktywnej obrony *Drozd*
- **T-80UE** – wersja eksportowa
- **T-84** (Obiekt 478DU2) – ukraińska wersja rozwojowa czołgu

T-80UD, nowa spawana wieża, pancierz reaktywny *Noż*, elektroniczny układ obrony *Warta*

- **T-84U** – wersja rozwojowa czołgu T-84
- **Obiekt 478** (1976 r.) – opracowana w biurze konstrukcyjnym Morozowa CKMDB wersja rozwojowa T-80 z silnikiem Diesla; doświadczenia wykorzystano przy budowie T-80UD
- **T-80A** (Obiekt 219A; 1982 r.) – opracowana w leningradzkim biurze konstrukcyjnym Zakładów Kirowskich wersja rozwojowa T-80B o charakterystykach przyszłego T-80U, pancierz reaktywny *Kontakt-1*
- **Obiekt 640 „Czornyj Orioł”** („Czarny Orzeł”) – rosyjski prototyp czołgu nowej generacji z wykorzystaniem wydłużonego i zmodyfikowanego kadłuba T-80U; m.in. nowa wieża z niszą mieszczącą magazyn amunicyjny i mechanizm ładowania, pancierz reaktywny *Kaktus*

Sylwetka T-80B

Państwo	ZSRR
Producent	Fabryka Kirowa / Omski Zakład Budowy Maszyn Transportowych / Fabryka im. Małyszewa
Typ pojazdu	czołg podstawowy
Trakcja	gąsienicowa
Załoga	3 osoby
Historia	
Prototypy	1967–1975
Produkcja	od 1976
Egzemplarze	5404 (stan na rok 2005)
Dane techniczne	

Silnik	turbina gazowa GTD-1000 o mocy 1000 KM lub GTD-1250 o mocy 1250 KM (warianty U, BWM)
Poj. zb. paliwa	1100 l 1840 l z dodatkowymi zbiornikami
Pancerz	500 mm wieża: 550 mm lub 780 mm (warianty U)
Długość	9,9 m 9,654 m (warianty U) kadłuba: 7,4 m 7 m (warianty U)
Szerokość	3,4 m 3,603 m (warianty U)
Wysokość	2,2 m
Prześwit	38 cm 44,6 cm (warianty U)
Masa	42,5 t 46 t (warianty U)
Moc jedn.	23,5 KM/t 27,2 KM/t (warianty U)
Osiągi	
Prędkość	70 km/h w terenie: 48 km/h
Zasięg	T-80BWM 500 km, 335 km (bez dodatkowych zbiorników paliwa) / 440 km (z dodatkowymi zbiornikami paliwa)
Dane operacyjne	
Uzbrojenie	
armata gładkolufowa 2A46M kal. 125 mm 7,62 mm km PKT 12,7 mm wkm NSWT	

Źródła:

- Tomasz Szulc. Czołg T-80. „Technika Wojskowa”. 3 (11),

s. 2–8, 1992. ISSN 0867-5635 (pol.).

- Vitaly Kuzmin, fotografie
- defence24.pl, informacje prasowe.

Detale T-80B (T-80B):

T-80B

T-80B

T-80B

T-80B

Detale T-80BW (T-80БВ):

Detale T-80BWM (T-80БВМ) :

Detale T-80U (T-80Y):

Detale T-80UE-1 (T-80YE-1):

